

Інтегрований підхід відображений не тільки через специфічні «синергетичні» завдання, що моделюють життєві ситуації, з якими стикаються діти, а й через курс «Я досліджую світ». Порадник для вчителя [3] саме формулює ці підходи, роз'яснює формулу нової школи, що є орієнтиром для педагогів, майбутніх учителів початкової школи.

Як показало наше педагогічне спостереження, уроки української мови (читання, письмо) були спрямовані на формування в учнів критичного мислення, усвідомлення того, навіщо вони ходять до школи. Окрім цього, учні досліджували мовні явища: речення, слово, склад, мовні й немовні звуки. Нова програма 1 класу націлює й на інтеграцію навчання грамоти з предметом «Я досліджую світ». Підручник [4] пропонує предметні та сюжетні малюнки для розвитку усного мовлення, піктограми відповідно до тематичного тижня. Позитивним є те, що учні засвоюють основи національного українського етикету, що дає їм можливість зрозуміти, яким повинен бути школяр. Морально-етичні цінності формуються через аналіз вчинків казкових персонажів, однокласників тощо.

Отже, тематичний тиждень «Я – школяр» є першим і вкрай важливим для поступового формування особистості школяра.

Список використаних джерел

1. Типові освітні програми для закладів середньої освіти, 1 клас / Укладач А. В. Лотоцька. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 192 с.
2. Модельна навчальна програма для 1-го класу та навчально-методичні матеріали. [Електронний варіант]. Режим доступу: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Navchalni-materialy-na-1-tyzhden-zmist-Sajt-1.pdf>. З екрану.
3. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під.заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206с.
4. Іщенко О. Л. Українська мова. Буквар: підруч. для 1 класу (у 2 частинах). Ч.1 /О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 112 с.

УДК 37.017.316.362

ГРИЦАК Г. Ю.,
ЦІХІВСЬКА О. О.,
МОЧАН Т. М.

Мукачівський державний університет, Україна

РОЛЬ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ

Питання збереження та зміцнення здоров'я дітей є однією з найнагальніших проблем освіти і виховання. Турботу про здоров'я, про потребу формування у дитини мотивації на здоровий спосіб життя задекларовано у різних офіційних нормативних документах і програмах: Закон України «Про освіту», Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя», Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 та ін.

Відповідно до зазначених документів, прищеплення навичок здорового способу життя у дітей і підлітків та молоді визначено першочерговим освітнім завданням.

В педагогічній теорії та практиці Х. Алчевською, А. Макаренком, І. Огієнко, М. Пироговим, С. Русовою, В. Сухомлинським та ін. порушувалося й розвивалося питання виховання в дітей звичок здорового способу життя.

Проблемі формування здорового способу життя підростаючого покоління присвятили свої наукові доробки В. Бобрицька, Т. Бойченко, В. Гаращук, О. Дубогай, С. Кириленко, В. Оржеховська, С. Омельченко, В. Пономаренко, С. Сичов, С. Страшко, Л. Сущенко, Т. Шаповалова та інші.

Л. Іваненко відзначає, що здоров'я віддзеркалює соціально-економічне, екологічне, демографічне й санітарно-гігієнічне благополуччя країни, є одним із соціальних індикаторів суспільного прогресу. Усвідомлення цього світовою громадськістю зумовило висунення проблем здоров'я населення до числа пріоритетних, які мають першочергове значення. Серед напрямів державної політики більшості країн, де серйозна увага приділяється питанням удосконалення системи охорони здоров'я, розвитку інфраструктури зміцнення здоров'я, пропаганди здорового способу життя надається першочергове значення [1, с. 412].

Очевидно, що на перших етапах розвитку дитини у формуванні мотивації на ведення здорового способу життя, культури здоров'я значна роль належить саме сім'ї.

Як зазначає О. Пруткова перед батьками постає відповідальне завдання з виховання психічно, фізично та духовно здорової особистості. На думку автора розвиток і вдосконалення культури здоров'я сім'ї є одним з основних напрямків зміцнення здоров'я і формування культури здоров'я дітей різного віку, саме в сім'ї складається розуміння значення фізичної активності, здорового харчування, дотримання режиму дня, виробляється імунітет проти шкідливих звичок, відбувається залучення дітей до загартовування та вироблення у них ціннісного ставлення до здоров'я як найвищої цінності. Завдання батьків полягає в тому, щоб, використовуючи можливості дитячого організму і психіки, формувати в дітей мотивацію до ведення здорового способу життя, підтримувати його фізичними вправами, моральною поведінкою [2, с. 48].

Разом з тим, ряд науковців (Т. Денисовець, Е. Карпов, В. Нестеренко, О. Листопад та ін.) зауважують, що саме сім'я за певних умов здатна нанести вихованню дитини надзвичайної шкоди. Ці умови є характерними для так званих неблагополучних сімей, тобто таких, що зберігають лише частину притаманних цьому соціальному інституту ознак – найчастіше, наявність спільного помешкання, тобто найбільш загальну й елементарну ознаку, яка, однак, спричиняє здатність такого псевдосімейного (з морального аспекту) середовища до формування особистості дитини, яка тут зростає. На думку авторів негативний вплив на спосіб життя дітей насамперед пов'язаний із внутрішньою кризою сім'ї, яка виявляється у:

- сімейній дезорганізованості, яка призводить до того, що сім'я перестає вирішувати навіть елементарні проблеми утримання дитини;
- сімейних конфліктах, які стають причиною різних стресів у дітей;
- проявах насильства (фізичного, психічного, сексуального);
- відсутності почуття любові та взаєморозуміння між членами сім'ї;
- наявності шкідливих звичок (алкоголізм, наркоманія тощо) серед членів сім'ї;

– невимогливості та непослідовності покарань у разі виявлення шкідливих для здоров'я звичок у дітей, слабка дисципліна в сім'ї;

– нереалізованих очікуваннях стосовно розвитку та успіхів дитини [3; 4].

Один із важливих напрямів здорового способу життя – сімейне виховання, адже кожен із батьків бажає, щоб дитина виросла фізично та психічно здоровою. Багато в чому формування здорового способу життя залежить від традиційної складової цього впливу: стилю життя сім'ї, способу організації життя, характеру взаєностосунків між подружжям, участі обох батьків у вихованні, правильної організації вільного часу сім'ї, ставлення самих батьків до вживання алкоголю, паління, застосування наркотичних речовин, чистоти подумок та дій. Тому, очевидно, що спосіб життя сім'ї в основному визначає і спосіб життя дітей [2, с. 48].

Отже, можна зробити висновок, що батьки здійснюють важливий вплив і є осередком формування здорового способу життя своєї дитини, на них покладена головна відповідальність за її розвиток і здоров'я. Особистий приклад батьків, турбота про здоров'я своє та дітей, значною мірою залежить ставлення до цього дитини.

Список використаних джерел

1. Іваненко Л. М. Спосіб життя батьків як детермінанта здоров'я дітей / Л. М. Іваненко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, – 2014. – № 2 (36) – С. 411–421.
2. Пруткова О. Л. Роль батьків у формуванні здорового способу життя дітей старшого дошкільного віку Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Валеологія: сучасність і майбутнє» Випуск 21 – 2016. – С.45–50.
3. Денисовець Т. Сім'я як один із чинників виховання здорового способу життя. / Тамара Денисовець // Витоки педагогічної майстерності. – 2016. – Випуск 18 – С. 74 –79.
4. Розвиток творчої активності майбутніх педагогів: теорія і практика: монографія / Е. Е. Карпов, В. В. Нестеренко, О. А. Листопад та ін. – Одеса, 2005. – 306 с.

УДК: 372. 881. 116. 12

ГУДАЧОК Г.Ю.
ХОМА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ РАНКОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ В ПЕРШОМУ КЛАСІ

З 1 вересня 2018 року початкова школа працює за новим Державним стандартом початкової освіти. Вперше у 1 класі запроваджено проведення ранкових зустрічей. Методичні рекомендації щодо змісту, орієнтовної тематики розроблено низкою методистів, дидактів: Бібік Н.[1], Бабіченко Н. й Нечипоренко О.[2].

Відтак у посібнику [2] міститься інформаційний методичний матеріал для підготовки і проведення ранкових зустрічей у 1-му класі, дібраний відповідно до Концепції Нової української школи, вимог нового Державного стандарту початкової освіти. Запропоновані у посібнику завдання спрямовані на формування ключових компетентностей молодших школярів Нової української школи, зокрема: спілкування державною мовою, уміння вчитися впродовж життя, соціальної та громадянської

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>